

#22 Accueillir LE HÉRISSON

Le hérisson contribue à éliminer bon nombre d'animaux considérés comme nuisibles, ce qui en fait un précieux auxiliaire des jardiniers. Cependant, pas question d'adopter un hérisson il s'agit d'une espèce protégée qu'il est donc interdit de capturer, de transporter, d'acheter ou de vendre. D'autant que, capturer un hérisson adulte, c'est risquer d'abandonner et de laisser mourir quelques orphelins ! De plus, le jardin qu'on lui offrirait risquerait fort de se révéler trop petit pour cet animal qui a besoin de plusieurs hectares pour subsister. La seule possibilité est d'attendre sa venue en rendant son jardin accueillant.

Le hérisson visite fréquemment nos parcs et jardins. Petit animal solitaire, on peut l'observer à la tombée de la nuit, lorsqu'il part à la recherche de sa nourriture. Il consomme un grand nombre de proies : coléoptères, perce-oreilles, mille-pattes, araignées, chenilles, limaces, escargots, vers de terre, et même à l'occasion, des grenouilles, des lézards, de jeunes rongeurs, des oisillons, des oeufs, des cadavres, des fruits et des champignons. Durant la journée, il se repose caché au milieu d'un tas de feuilles mortes, à l'abri d'un buisson ou dans le creux d'un vieux mur.

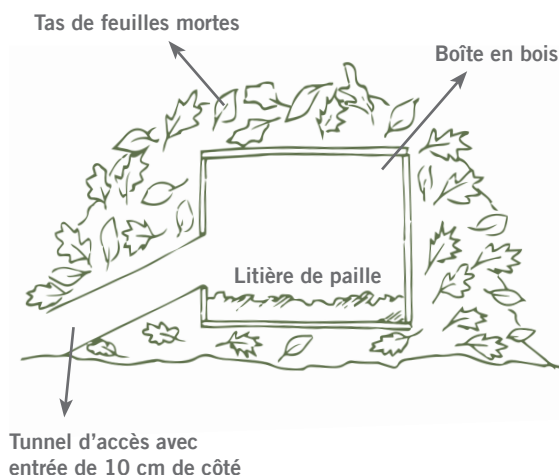
Dès que la température descend sous la barre des 10°C, le hérisson entre en hibernation. Pour ce faire, il s'aménage un nid fait de mousse et de feuilles mortes à l'abri d'un tas de bois, d'une haie, ou même d'un abri artificiel qui aura été installé pour lui. Il se réveillera de temps à autre, consommant les réserves de graisses accumulées durant la belle saison. Ce comportement peut d'ailleurs lui être fatal, surtout pour les jeunes individus passant leur premier hiver. Il se réveillera pour de bon vers le mois d'avril.

Voici quelques conseils pour rendre le jardin accueillant pour le hérisson :

- En premier lieu, pensez à ménager quelques **ouvertures dans les clôtures** ou les murs (un espace de 10 cm est suffisant) : ceci lui permettra de se déplacer entre plusieurs jardins ;
- **Quelques haies et buissons, un tas de bois, un tas de feuilles mortes ou de foin seront appréciés.** On peut également placer un abri artificiel constitué d'une caisse en bois remplie d'herbes sèches, placée à l'envers sous un buisson. L'abri doit être ombragé car le hérisson supporte mal la chaleur ;
- **Pour éviter les noyades** dans les mares et piscines, placez une planche rugueuse sur les bords afin qu'il puisse ressortir facilement ;
- **Et renoncez à utiliser des produits chimiques** car vous risqueriez d'empoisonner ce petit animal ;
- Enfin, **ne dérangez jamais un hérisson durant son hibernation !** N'oubliez pas, cependant, qu'il peut se réveiller plusieurs fois durant l'hiver. Si néanmoins vous avez des doutes sur sa survie, prenez conseil auprès du Centre de Revalidation (CROH ou CREAves) le plus proche.



Même si le hérisson est encore commun en Belgique, un certain nombre de menaces pèsent sur lui. Les accidents lors de la traversée des routes constituent sans doute la première cause de mortalité. L'usage de pesticides et la disparition des haies et des bosquets jouent aussi en sa défaveur.



#22 Welkom... EGEL !

De egel smult een heleboel diertjes die de tuinder als 'schadelijk' beschouwt. Je kan echter geen egel 'adopter': het gaat hier duidelijk om een beschermde soort die niet gevangen, vervoerd, gekocht of verkocht mag worden. Een volwassen egel vangen, betekent dikwijls de dood van de kleintjes ! Daarbij komt nog dat onze tuin heel waarschijnlijk te klein is voor dit dier dat meerdere hectaren nodig heeft om te overleven. De enige mogelijkheid is dus om onze tuin zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor de egel.

De egel bezoekt dikwijls onze parken en tuinen. Het is een klein, solitair zoogdier dat 's nachts op stap gaat om voedsel te zoeken. De egel heeft een gevarieerd menu: kevers, oorwurmen, duizendpoten, spinnen, naakt- en huisjesslakken, regenwormen en af en toe zelfs kikkers, hagedissen, kleine knaagdieren, jonge vogels, eieren, dode dieren, vruchten en paddestoelen. Tijdens de dag rust hij uit onder dorre bladeren, onder een struik of tussen de voegen van een oude muur.

Wanneer de temperatuur onder de 10° C daalt, begint de egel aan zijn **winterslaap**. Hiervoor legt het diertje een nest aan van mos en dode bladeren in het midden van een houtstapel, onder een haag of zelfs in de kunstmatige schuilplaats die voor hem gebouwd werd. Af en toe wordt hij wakker en verbruikt het vet dat hij opgeslagen heeft in het mooie seizoen. Dit gedrag kan dodelijk zijn, vooral voor jonge egels die hun eerste winter doorbrengen. De egel wordt voorgoed wakker in de maand april.

Enkele tips om de tuin aantrekkelijk te maken voor egels :

- Denk eraan om **enkele openingen te maken in afsluitingen of muren** (een opening van 10 cm volstaat) : zo komt de egel makkelijk in verschillende tuinen ;
- De egel houdt van **hagen en struiken**, een **houtstapel**, een **hoop dorre bladeren of hooi**. Je kan ook een schuilplaats maken in een omgekeerde houten kist waarin je hooi of droog gras legt. De schuilplaats komt in de schaduw terecht want de egel verdraagt heel slecht de hitte ;
- **Om verdrinkingsdood in poelen en vijvers te vermijden**, plaats je best een houten plank waardoor het diertje gemakkelijk op het droge kan klimmen;
- **Vergeet uiteraard het gebruik van elke pesticide ;**
- **Stoor nooit een egel in zijn winterslaap**. Hij kan meerdere keren wakker worden tijdens de winter, maar indien je twijfels hebt over zijn overlevingskansen, contacteer je best de dichtsbijzijnde revalidatiecentra (CROH of CREAVES).



Zelfs al vind je de egel een beetje overal in België, toch is het een kwetsbaar dier. Veel egels laten het leven bij de oversteek van drukke verkeerswegen. Het gebruik van pesticiden en de verdwijning van haagkanten spelen ook niet in hun voordeel.

